

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *háros József*

Cím: *Pusztul a Margitsziget*

Forrás: *Szózat*

Osztályozás

Tárgy

712.21

Hely

Margitsziget

Idő

"1921"

Személy

Byp.
(Hely)

1921 ^{*14*} *27*
(Idő)

(Köt. v. füz.) (C)

Pusztul a Margit-sziget

Gyógyfürdő és szemétdomb — Ezerszámmra adták el a rózsatöveket

— A Szózat tudósítójától. —

A Margitsziget most veszi fel tavaszi köntösét. Valamikor régen, ilyenkor már szorgos kezek munkálkodtak, hogy a természetnek ez a gyönyörű alkotása a virágok nyílása idején már teljes pompájában büszkélkedhessenek.

A természet az idén nagyon sietett, de a munkáskezeknek még semmi nyomuk sincs. A sziget kihalt; a pusztulás, a lassu halálás képét mutatja. A főuton egy árva konflis dökög s a viharvert makadam-uton olyan port ver fel, hogy egy rohamozó huszárezrednek is tisztességére válnék.

— Nem szoktak itt locsolni? — kérdem a hídfőnél a hivatalos személyt.

— Szokni éppen nem szoktak, de tegnapelőtt már locsolták egy kicsit a főutat.

A másik szigeti befentes erősen állítgatja, hogy nem tegnap, hanem tegnapelőtt volt a locsolás. A két fél majdnem összeköszörbözött azon, hogy mikor is történt e ritka és szokatlan esemény. Lehet, hogy tegnap, lehet, hogy tegnapelőtt, a makadam-uton felgyülemlött bokáig érő szürke por azonban tanuja annak, hogy valóban ritka eseményt ítélt a locsolás.

Lejebb a hosszú folyósó bejáratánál elterült gyepek is vízet követel. Az idén itt még egyáltalán nem locsoltak. A nemrégiben oly pompás haragos zöldszínű gyepek pusztulófélben van. Sárga fűszálak, kiszáradt foltok, a földből kibujt gyökerek élénken tiltakoznak az ellen, hogy velük szemben a természet parancsához, hanem a kalendárium időpontjához igazodjanak. A nap forrón süt, de a sziget egykori büszkségeit, a rózsák még mindig a földbetakarítan fekszenek. Egy hatalmas Marshall-Niel törzse szikánokra pattantán halt el télen. Óreg fa volt, de még tavaly is százsámmra hozta gyönyörű sárga virágait. Az egyik ismerősöm beszéli:

— Tizenkétezer rózsatő volt a szigeten, mielőtt az első bérlőtársaság átvette, s most három-ezer sincsen. Sok pusztult el a hiányos ápolás miatt a legjavát azonban, a fiatalabbakat, kitepték a földből és eladták. Ugyanerre a sorsra jutottak legnagyobb részét a disznóvénnyek is. Az üvegházakat nem gondozták, télen nem fűtötték, ami növényt innen el lehetett adni, azt eladták, a többi fönkrement vagy elfagyott. A maradék rózsáknak az ideje tel adta meg a kegyelemdőfést. A bérlő a rózsáknál is kurtára fogta a kiadásokat. Ahelyett, hogy szalmába fonták volna, mind a földbe takarították. Ez ölte meg azt a hatalmas Marshall-Niel is. A hidegtől nagyon soknak elpattant a törzse.

Valósággal megdöbben az ember. Micsoda szerződés lehet az, amely megengedi, hogy a Margitsziget legpompásabb virágait, a sziget büszkségeit, mindannyiunk közös kincsét, barbár kezek ezerszámmra gyökerestül téphessék ki és adhas-
sák el.

A sziget felé vezető nagyfolyósó deszkák töredezték, ütött-kopottak, festéket már évek óta nem láttak. A rácsos pergolla, amely valamikor főtömvé volt növényekkel, romokban hever. Amerre a szem néz, minden-minden tatarozás után kiállt.

A kis egylovos lóvonat, a mulmak ez az itt felejtett emléke, pompásan illik ebbe a környezetbe. Hihetetlen rossz állapotban van s csak egy-egy zöld foltocska mutatja, hogy ezt a bizonytalan színű instrumentumot valamikor zöldre lakkozták. A ló, bár táltosnak nem mondható, nagyjában elég jó kondícióban van. A kocsi csendesen pálgat, utast vár.

— Jó ló, — mondom.

— Jó bizony, — volt a válasz — elég baj volt többiekkel.

— Csak volt?

— Csak volt, hála Istennek! Ugy esett a dolog, hogy már az első bérlő sokalta a szigeti kiadásokat s azt mondta, hogy a lovak ezentúl egy liter zabbal kevesebbet kapjanak. Ebbe a lovak csak beletörődtek valahogy. Ugy látszik azonban,

hogy még mindig sok volt a kiadás, mert jött a parancs, hogy még egy literrel kevesebbet. Aztán jött a második bérlő, a Fleischer nagyságos ur s az a nagybank. A nagyságos ur jól értett a dologhoz, mert pénzember volt, instálom. Ő is azzal kezdte, hogy sok a kiadás s a lovak megint egy literrel kevesebbet kaptak. Azután, hogy még mindig sok volt a kiadás, csak újra lejjebb szállt egy literrel a porció. Ebbe azután már a lovak sem akartak belenyugodni, hiába mondtuk nekik, hogy sok a kiadás. S úgy kezdődött, hogy az öreg szürke...

— Megdöglött?

— Mondtam már, hogy a nagyságos ur pénzember volt. Az öreg szürkének maradt még jártányi ereje s a maga lábán ment a vágóhidra. Éppen csak hogy odáig bírta. Csak meg kellett kezdeni! Jött azután a pej, a deres, meg az almás, aztán a másik szürke is és... Mind a java azon az uton ment el! Ekkor már igazán sok zabot spóroltunk és ezzel a szigeti kiadás is kisebb lett...

— A lófejűt instálom? Beszüntettük! Azt mondták, hogy drága dolog ez a ló és jöttek utána a nagy motoros kocsik. Akkor éppen lehetett kocsikázni, mert rendbehíztuk valamelyest a nagy utat, az alsósziget felé. Az állam adta a követ hozzá, meg a gőzhengert. Mi csak úgy egyengettük. A motoroskocsi azonban irgalmatlanul rázott és aki egyszer beleült, semmi pénzért nem áll föl többé. Én tudom instálom, mert akkor konduktor voltam. A kocsi tehát csak közlekedett, a közönség azonban már inkább csak gyalog járt. Már ezért, de meg azért is be kellett szüntetni, mert nyáron olyan port vert, hogy Pesten azt hitték, ég a Margitsziget. Sok haszon nem volt belőle, az utat azonban alaposan eligazította. Ha főleg tetszik kerülni az alsósziget felé, akkor megláthatja uraságod. Olyan lyukak vannak rajta, hogy ha esik az eső, fűrödni lehet benne. Most azonban csak por van rajta, de az azután több van, mint

egész Pesten. Aztán, hogy jött az új bérlő, új lovakat is kaptunk s megint lövonattal járunk.

Főlebb kerültem. Mr. *Macadam*, az a derék angol gentleman, aki az első makadamutat megépítette, bizonyosan megfordulna sírjában, ha tudná, hogy ezt az utat az ő tiszteletreméltó nevével illetik. A kocsis nem tulozott. Ha nyáron nem lesz bőséges eső, olyan porfergeteg lesz itt, hogy a jámbor pestiek megint azt fogják hinni, ég a sziget.

A sziget alsó része semmiben sem különbözik a felsőtől. Ott is a csendes elmúlásról beszél minden. A gyógyfürdőtől alig köbhajtásra óriási téglarakás s nem messze több nagy szeméttelap éktelenkedik. Egy ember gereblyézik csöndes magányosságban s alighanem azt hiszi, hogy most valamelyes módon rendbehozza ezt a rettenetes helyet. Érdeklődöm.

— Hisz az öreg Cséry-félével éppen nem konkurrálhatunk. — válaszol szerényen. — de fiókszeméttelapnak azért szépen beillik. Tavaly tetszett volna erre jární, akkor még méternyi magasságban volt a szemét. Egy részét azonban már elhordotjuk. Azért gyűlik már szépen! Öszre majd csak megint eléri a tavalyit.

Biztató jövő.

Nem tuloztunk: ez a mai Margitsziget. A paradicsomból szemétdomb lett.

Lázár József.